

TOIMETUSE VEERG

Veel regionaalhalduse ümberkorraldamise kavade

Omavalitsuste reform käivitus Eestis 8. augustil 1989 tollaegse Eesti NSV Ülemnõukogu otsusega "Haldusreformi läbiviimisest Eesti NSVs". See on fakt – laulust sõnu välja ei visata. Tänu sellele otsusele valiti sama aasta detsembris nõukogude aja esimestel vabadel valimistel rippumatud maavolikogud ja külanõukogud, kelle esmaseks ülesandeks oli taastada omavalitsuslik haldussüsteem. Tegelikult tähendas see iseseisva Eesti riigi taastamist. Ilmselt ei osanud Moskva tol hetkel realselt hinnata Eesti haldusreformi mõjujõudu.

Tõnis Tõnisson, peatoimetaja

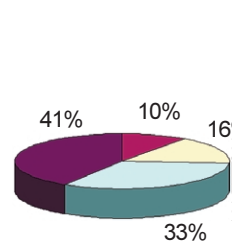
Mitmed poliitikud on järgnevaid saavutusi püüdnud enda nimele kirjutada. Kätt südamele pannes tuleks aga tunnistada, et Eesti sai 1991. aastal pärast iseseisvumise ametlikku väljakuulutamist kiiresti arenema hakata eelkõige tänu teovõimelise omavalitsussüsteemi olemasolule. Kahjuks on järgnev näidanud, et kord loodud väärtust ei ole osatud hinnata.

Üheksakümnendate keskelt peale on pealinna ametnikkond toimetanud Eestiga omatahtsi pisikestest ametkondlikest huvidest lähtudes. Aeg-ajalt on seda sihitut siblimist ka reformiks nimetatud.

Täna on kõigile selge, et nn reformid on muutnud peaaegu olematuks maakonna tasandi. Lisaks on poliitikud endale selgeks teinud, et otsustamisega on kiire – hää oleks enne uusi valimisi ühele poole saada. Ometi ei ole see töö, mida tohiks ülejala teha – liiga palju on selles valdkonnas juba ülejala tehtud. Pealegi ei olegi praegu veel päriselt selge, mida saavutada tahetakse. Võiks ükskord aru saada, et asjatundmatu ja pealiskaudse reformimisega nõrgestatud regionaalhaldussüsteem tähendab tegelikult kogu riigi vundamendi murendamist. Nii palju vastutustunnet peaks isegi poliitikutel olema. Või on seda palju tahetud?

ONLINE KÜSITLUS

Mida mäletate oma esimesest koolipäevast?

- * Olen selle päeva unustanud 41%
- * Olin kodune laps ja lasteaias ei käinud, seepärast oli suur ärevus 33%
- * Sain aabitsa ja viisin õpetajale lilled 16%
- * Seda mäletan, et vaatasin abiturientidele, kes meid aktusele viisid, alt üles 10%
- * Kodus oli esimese koolipäeva puhul suur pidu 0%

39 vastajat
www.nadaline.ee

Nädaline

Rapla 79502, Tallinna mnt 17, tel 489 2133, 5567 3260
reklama ja kuulutused 489 2130, 5551 1084 faks 489 2135,
e-post: nadaline@nadaline.ee,
kodulehekülg: www.nadaline.ee

Peatoimetaja: Tõnis Tõnisson
Tegevtoimetaja: Inge Põlma (489 2244)
Sekretär: Merle Võigas (489 2133)
Ajakirjanikud: Tiia Truu (489 2139), Margus Mikomägi (489 2134),
Toivo Räägel (489 2246), Maire Kõrver (489 2241), Heino Laiapea (489 2245),
Heli Talinurm (489 2137)
Fotoaaf: Arvo Kuldkepp (489 2137)
Kujundajad: Ulvi Blande ja Craig Tislar (489 2138)
Keeltoimetaja: Liivi Jegorov (489 2132)
Raamatupidaja: Mare Domberg (489 2136)
Müügijuht: Katrin Polli (489 2243, 5551 1084)
Projektijuht: Karin Moisar (489 2131)
Kuulutused ja reklaam: Juulija Rüsse (489 2130)

Toimetusel on õigus kirju ja kaastõid nende selgese huvides toimetada ning lühendada. Kaastõid ei tagastata ega retsenseerita.
Honoreeritakse tellitud kaastõid.
Nädalast on võimalik tellida Eesti Posti sidejaoskonnadest, toimetuse reklaamiosakonnast ja Internetis Nädalise koduleheküljel.
Toimetus võtab vastu ka telefonitsi esitatud tellimusi.
Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt tööpäeviti 8-17 Tallinna mnt 17, Rapla.
Tel 489 2130, faks 489 2135.
Trükk AS Kroonpress.
Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda
Pressinõukogusse: pn@eal.ee või tel 6 463 363

Maavanemate ühishõupidamise seisukohad

25. juulil 2007. aastal Võrumaal Haanjas

Ülo Tulik, Võru maavanem, maavanemate eesistuja

Maavanemate nõupidamise üheks eesmärgiks oli kujundada maavanemate ühine seisukoht üha enam kõneainet tekitanud regionaalhalduse ümberkorraldamise osas. Maavanemate ühiselt sõnastatud ideed ja arvamused on kantud soovist tagada maakondade terviklik, tasakaalustatud ja jätkusuutlik areng võimalike muudatuste käigus.

Regionaalse tasandi teemadel esitati maavanemate nõupidamisel mitmeid mõtteid ja arvamusi, mis käsitlesid maakonna mõiste määratlemise vajadust, maakonna rolli ja vastutustasandit, omavalitsusliitude (OVL) ja maavalitsuste koostööd, maakondlike arengukavasid, regionaalse juhtimise ümberkorraldamisega seotud tulemuslikkust.

Vabariigi valitsuse seaduse kohaselt peavad maavanemad hoolitsema maakonna tervikliku ja tasakaalustatud arengu eest. Maakond on regionaalse arengu keskus. Kohalalduse efektiivsuse parandamiseks tuleb avaliku halduse funktsioone teostada optimaalsel tasandil, arvestades ühtlasi Euroopas üldtunnustatud printsiipe: subsidiaarsust ja regionaalset juhtimist.

Tugevdada tuleb maakondlikku (regionaalset) juhtimistasandit ja selgepiirilist määratleda vastustus. Maakonnatasandile peaks olema koondatud ja delegeeritud seal optimaalselt teostatavad riiklikud funktsioonid ja võimalik, et ka osa omavalitsuse täitefunktsioonidest. Selle abil toimuks nii halduse deentraliseerimine, samaaegne haldussuutlikkuse ja efektiivsuse tõus kui ka riiklike poliitikate regionaalne kordinatsioon. Regionaalhalduse reformi eesmärgiks peaks olema erinevate regionide ebaühtluse vähendamine, avaliku teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine maakondlikul tasandil, aga ka avaliku sektori maine parandamine.

Kohtumisel kõlanud arvamustest toodi välja, et vajalik on võtta vastu uus maakonna valitsemiskorralduse seadus, mis määratleks konkreetsete institutsioonide ülesandeks ja pädevuse/vastutuse maakonna juhtimisel (sh maavalitsuse ülesanded ja pädevus) analoogselt Riigikogu 29.06.1993 vastuvõetud seadusega (kehtetu alates 01.01.1996) ja viia sisse vajalikud muudatused maavanema/maavalitsuse tegevust reguleerivates kehtivates õigusaktides.

Lahendamist vajava küsimusena toodi välja **maakonna mõiste määratlemine, mida üheski õigusaktis defineeritud ei ole.** Kuidas regionaalset juhtimist kõige otstarbekamalt teostada, on eelkõige analüüsi ja kokkuleppe küsimus. Arutluse üheks teemaks on väljaõeldud mõtete kohaselt kindlasti ka maakondliku arendustegevuse teostamine OVLi poolt. OMLid on vabatahtlikkuse alusel moodustatud ühendused ja ei oma praegusel kujul kvantitatiivselt ega kvalitatiivselt tööjõudu maakondlike tegevuste elluviimiseks. OVLi liige, kes on omavalitsuse esindaja, esindab eelkõige oma omavalitsusüksust (maakonna huvi pole primaarne), kelle huvide kaitsmise kohustuse paneb temale KOKS (kohaliku omavalitsuse korralduse seadus). Lisaks puudub OVLil täna seaduslik tulubaas.

Kui rääkida parimast tulemusest regionaalses juhtimises, siis on eelkõige oluline kaasata koostöösse erinevaid institutsioone (senisest suurem koostöö maavalitsuste ning OVLi vahel) ning arendustegevus vajab kindlal alusel piisaval hulgal jaotatavat arendusraha.

Arendustegevuse puhul on vajalik maakondlike arengukavade sidumine riigieelarve strateegiaga ja riigieelarvega, vastasel juhul ei saa rääkida ka Eesti regionide terviklikust tasakaalustatud arengust. Maavalitsuse arendustegevuse puhul rõhutati kohtumisel, et arendustegevus ja järelevalve koostegemine ei ole iseenesest vastuolus, sest järelevalve toimub üksnes seaduslike aktide alusel ja ulatuses. Senise tegevuse alusel saab isegi väita, et arendustegevus ja järelevalve teostamine mõnel juhul pigem soodustavad teineteist, sest järelevalve kaudu saadakse ka maakonna tasakaalustatud ja tervikliku arengu tagamiseks tehtavateks juhtimiskoosteks vajalikku infot. Kuni pole regionaalhalduse terviklikuks korrastamiseks ja tugevdamiseks vastuvõetud reaalseid otsuseid, on vajalik kindlaks määrata, kuidas toimub maakonna juhtimine ja rahastamine. Maavanemad peavad siinkohal oluliseks rõhutada, et maavalitsuste eelarvete menetlemine, raha eraldamine maakondliku arengu seisukohalt riiklike funktsioonide täitmiseks peab olema tagatud ja toimima samadel alustel teiste valitsusasutustega. Kvaliteetse avaliku teenuse osutamine, kliendi rahulolu ja kodanike usalduse kasvu riigi institutsioonide vastu tagab eelkõige ametnike kompetentsus ja motiveeritus. Seetõttu on oluline, et maavalitsuste eelarvete kasv oleks tegelik ja eelarved kasvaksid samas mahu võrreldes teiste riigi täitevõime teostavate valitsusasutustega. Nõupidamisel jäi kõlama mõte, et ümberkorralduse eesmärgiks olgu maakondade tervikliku ja tasakaalustatud arengu tagamine ning juhtimissüsteemi parandamine. Maakonna terviklikkust tuleb riigis igal tasandil hoida, säilitada iga maakonna identiteeti ja kultuurilist omapära.

REPLIIK

Veel kord Rapla südalinnast

Harri Öunapuu vallakodanik

Viimase aasta jooksul on Rapla sedavõrd muutunud, et võib tõdeda – alevikust on tõesti linn saanud. Paraku on mitmed linna tuntud mehed ja naised muutuste käigus kirgi üles kütnud. Talvel, veebruaris, kirjutas Avo Kull hea ja vajaliku artikli linnaehituse võlust ja valust. Ühte objekti on hea sõber arvustanud nii: massiivne, ilmetu, lame ja ehituslikult ei saagi sellest midagi mõistlikku välja tulla - see

kujuneb vältimatult olemasoleva haldushoone kooiaks. Jutt oli Rapla ärimajast. Oleks hea kuulda, mida Avo nüüd sellest arvab. Mulle see maja meeldib, isegi rohkem – see annabki Raplale linna mõõtu juurde. On hea vaadata, kuidas üle tänava vana ja uus arhitektuur üksteist täiendab. Rapla peatänavat, eriti selle ristmiku osas, kajastati mulle ajalehes korduvalt. Mihkel Nikkel kogus kokku kümme negatiivset arvamust ja avaldas need oma nime all - kujundas avalikku arvamust.

Ja Toomas Kuiva väitis, et valmiv ristmik on ohtlik. Ajalehearuteluga ei piirdunud – vallasaadikud viisid vaidluse ka volikokku.... Minuga rääkisid murelikult Tiit Tammisaar, Taivo Kuusing ja teised. Tänaseks on kired maas. Elu läheb edasi, muretsejalatel on mure ununenud. Võib-olla tasuks nüüd hea sõnaga meelde tuletada arhitekture, projekteerijaid, ehitajaid ja ka vallaametnikke, kes toona vallaametliku kriitika all olid?

KÜSITLUS

Milliseid toetusi võiks koolimisevatele õpilastele veel olla?

Tiina, pakkija: Igasugune abi on teretulnud, näiteks kunstitarbed kooli poolt. Augustis võiks lastetoetus veel suurem olla. Suuski ja suusasapaid võiks kool laenutada – need on paljude jaoks väga kallid.

Hilda, registraator: Töövihikud, kunstitarbed ja varustus kehaliseks kasvatuseks võiks vähekindlustatutele olla riigi rahaga.

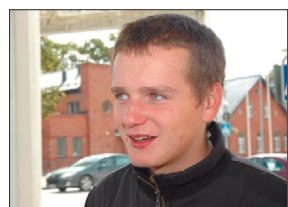
Kristina, lapsega kodu: Trennid ja huviringid võiks tasuta olla.

Ain, ehitustöölaine: Sissetulekud on ju erinevad. Kellele vaja, neile võiks olla koolitarvete ostmiseks toetusraha.

Elo-Lii, kasvatab last ja õpib: Koolis nõutakse mitmeid erinevaid jalatseid, mille ostmist võiks toetada.

Andres, X kl õpilane: Hea oleks, kui koolid laenutaksid talispordi-varustust.

Küsis Maire Kõrver
Pildistas Arvo Kuldkepp